

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul III. Nr. 133.

Constanța, Duminică 20 August 1895.

20 bani număr

Constanța 19 August 1895:

Greva Armatorilor

DIN CONSTANȚA

Bietul producător dobrogean! Nu-i ajungea saceta, lipsa a-própe totală a fénului, porumbului, meiului și în mare parte a inului; nu era destul prețul ridicol al cerealelor, al lânii, al brânzeturilor și al tuturor vitelor în general; nu-i ajungea *cârciagul* (febra aftósa), teribilul flagel ce a bântuit vitele marunte pe unele locuri; nu ajungeau toate aceste nenorociri, a trebuit să mai vie asupra capului plugaruului dobrogean și o calamitate economică, o grevă a cumpărătorilor de produse în portul Constanței.

De trei zile toate afacerile de cereale stagnează în portul maritim al Dobrogei.

Cauza este și de astă-data a omului. Eată cum:

D-nu Director al Regiei Gr. Manu și cu d-l Cantacuzino, șeful serviciului hydraulic din București, au fost mai acum două săptămâni în Constanța. Fără a consulta împrejurările locale, d-nealor au hotărât clădirea unui debarcader al vapoarelor române pe unicul loc disponibil de încărcat produsele în schela Constanței, adică piațeta dintre Cafeneaua și magaziile căilor ferate, mai lăsând disponibil pentru abordarea caruțelor de încărcat - descărcat și manipularea (cântărirea) mărfurilor, numai 150 m. patrați, care și acela va fi vecinic ocupat de mărfurile ce aduc vapoarele române.

Noteze -se bine: în tot semicercul portului Constanța, această e singura deschizătură pentru particulari, restul fiind ocupat de direcția căii ferate și vama.

Nimenea, nici serviciul hydra-

ulic local, nici cel al direcției C. F. nici căpitania portului, nici prefectura, nu sciea de dispozițiile luate.

Luni 14 curent, antreprenorul, d-l Simu, începe clădirea.

Imediat ce s'a vădut lucrarea, încărcătorii de cereale dau d-nilor Prim-ministru în București și d-lui ministru al comerțului în Braila, următoarea telegramă:

„Regia Monopolului înființează în port sala de așteptare și biuroșu întocmai pe locul destinat pentru încărcare de vapoare cu cereale, care deja e așa de restrâns ca nu să pôte încărcă de cât un singur vapor. Această clădire împedecă absolut pe viitor ori-ce încărcare, ruinând comerțul de esport.— Lucrarea începută astă-zi, rugam ordonați imediat ancheta și încetarea lucrărilor“

(subscriș. 12 armatori)

Drept rezultat d-l prefect Istrati avisează pe petiționarii că Miercuri la 16 curent va face ancheta ceruta.

Miercuri

După plecarea din port a vaporului român *Medea*, d-l Istrati trece pe șantiera debarcaderului, unde îl asceptau câți-va comercianți, după însciințarea ce le făcuse.— În espunerea păsurilor și preingrijirilor lor, s'a demonstrat d-lui prefect matematiceste că pe locul ramas neocupat de Regie nu se pôte descărca pe zi de cât cel mult 130 caruțe de un cal, admitând timpul de 5 minute de caruța, iar ziua fiind socotită de 8 ore. Ast-fel fiind, și mai admitând accidente, vor trebui cel puțin 10 zile pentru încărcatul unui vapor, pe când stalia e numai de 5 zile în Constanța, cu amenda de 40 lire sterline pentru ori-ce zi de întârziere. Pentru descărcat e aceeași stalie de 5 zile.

Când vor fi două sau trei

vapoare în port, ceea ce se întâmplă adese, nimic numai e posibil de cât să recurgi la serviciul căii ferate, care singura nu e în stare a încărcă în 5 zile, fără ajutorul caruțelor, fiind-ca n'are nici vagoane nici spațiu suficient.

Toți cei de față, cu d-l Newman, agentul bapoarelor românești împreună, au recunoscut imposibilitatea încărcărilor.— D-lu Newman a șis că se vor dărîma magaziile de alături ale drumului de fer, pe unde se va deschide un acces caruțelor mult mai larg de cât cel actual. Cu această asigurare d-lu prefect a plecat să raporteze ministerului cele ce a constatat.

Neputându-se hotari nimic pozitiv și definitiv în această ancheta, numai promisiunea d-lui Newman nefiind suficientă, d-nii comercianți au luat pe loc hotarirea atât de pagubitore, și pentru ei și mai cu seamă pentru producători, de a numai cumpăra produse, până la asigurarea ce se va da că se va face acces pentru caruțe.

D-nu Prefect, plecat din locatitate, a fost imediat însciințat de această hotarire.

Seara la orele 8 s'a telegrafia d-lui ministru al comerțului că adoua zi va fi grevă printre cumpărătorii de produse.

Joi.

Sunt peste 400 caruțe în oborul de cereale. Nici un misit, nici un cumpărător. Vitele mugeau de sete și de fóme. Țerănimea era consternată până la aflarea cauzei.— Vin în oraș, se informează și pleacă înapoi la sate vre-o 300 care, iar vre-o 100 sunt cumpărate după amiazi, pe prețuri de nimic, de speculanți de ocazie, de băcani, hanșii, precupeți și găinari; vre-o 30 caruțe rămân până a-doua zi, câte-va trag la hanuri.

Câți-va negustori sunt chemați după amiazi la d-l prefect, care cere să-i asigure din nou că drum se va deschide.— Negustorii cer din nou una ori alta: încetarea lucrării sau începerea dărimării magazielor C. F., altminterenea nu vor cumpăra.

Câți-va proprietari mari, între cari d-nii Rozescu, Ionița Dumitrescu și D. Alexiu se duc la prefect în același scop.

Totă lumea e de acord a recunoște că încărcarea e imposibilă în actualul spațiu. Nimeni nu crede că D. C. F. va consimți a dărâma magazinele.

Greva va continua și a doua zi. Toți proprietarii împreună cu d-l Pariano, recunosc dreptatea greviștilor.

Vineri.

La orele 9 dimineața, împreună cu d-lă consilier județian Voicu Moțoiu, vizitând oborul, am găsit vre-o 100 căruțe numai, cărora, tot speculanții de ieri, le ofereau prețuri și mai ridicole: 5 lei pe grâul cum e jeraticu, 2—80 pe orșul de 64 chilogramme, 8 — 9 lei pe inul care în ajun se vindea cu 12 lei 50 bani.

Vre-o 10 căruțe cu grâu, venite tocmai de la Satu-Noș, de lângă Dunăre, steteau de 3 zile în obor cu vitele morțe de fâme.

Tânguirile și blăstemurile țărănilor erau sfașuitoare.—Nici un comerciant de produse, nici un misit recunoscut nu era în obor de cât interpușit furnisorul armatei și altor doi negustori de a treia mână.

La orele 10 trei consilieri județieni să duc în port spre a vedea ce e acolo.

Agitațiunea e mare printre toți locuitorii Constanței. De trei zile nu s'a făcut absolut nici o transacțiune la magazin. Dacă nu se deschide accesul căruțelor la bord, încarcatul prin vagon costă cel puțin 50 bani mai mult la hectolitr.

Comercianții au dreptate să nu mai cumpere cu acest spor de cheltuieli.

Pe la orele 5 p. m. nevenind încă nici un răspuns de la minister, comercianții dau o nouă telegramă d-lui ministru al comerțului.

Președintele Camerii de Comerț face asemenea o telegramă, arătând greva izbucnită și nenorocirile ce ea cauzează producătorilor.

Sâmbătă.

La orele 7 dimineața sunt numai vre-o 5 căruțe în oborul de cereale, de unde în alte timpuri în această zi erau cel puțin 1000 căruțe.

Lumea aflând cele ce se petrec, se duce la Medgidie, Hârsova și Cernavoda, unde prețurile ce li se oferă sunt și mai ridicole.

Până la orele 10 când scriem, nici un răspuns de la minister.

* * *

La orele 3 ¹/₂, cu trenul ordinar de persoane, sosesc în oraș d-lă ministru al comerțului P. P. Carp și d-l Miculescu sub-directorul drumurilor de fer.—D-nu C. Pariano, aflându-se la Medgidie, a fost luat de d. ministru în cupeul d-sale, unde se afla și d-l Colonel D-r Șerban Georgescu. S'a arătat d-lui ministru toate împrejurările din Constanța, de când, cum, și din ce cauză a izbucnit această grevă, ale cărei motive erau bine cunoscute de d-l Pariano, care fusese cu două zile mai înainte în Constanța.

La gara Constanța, toți negustorii așteptau sosirea d-lui ministru, împreună cu prefectul județului.—Pe peron, d-l ministru a dis negustorilor: Sciți pentru ce ați venit; fiți pe pace, totul se va regla; iar d-nul prefect și cu d-lă Miculescu a dat negustorilor, asigurări și mai deslușite, după care câți-va încărcători s'au dus și au mulțumit d-lui prefect Istrati de stăruința d-sale și asigurările date, rugându-l să vestească în județ ca mâine, Duminică, reîncep operațiunile.

Ast-fel va lua sfârșit această mare calamitate, ale cărei pagube în definitiv, numai cultivatorii dobrogeni le suferă.

* * *

Agentul vapoarelor italiene a intentat statului preces la judecătoria de ocol locală, cerând despăgubiri pentru pagubile ce compania italiană suferă din cauza neputinței de abordare la

schelă a vapoarelor, italiene ce fac curse săptămânale între Constanța și Constantinopol. Acesta tot din cauza locului ocupat de agenția vapoarelor române.

PADURILE DOBROGEI

Studiu asupra sistemului de exploatare

DE

PETRE GRIGORESCU 3

SILVICULTOR

(Urmare).

Dacă o-am avea, și am voi să alăturăm harta silvică a Dobrogei, lângă acea a pădurilor din țară, nu scim cu ce semne convenționale și ce culori am întrebuința, spre a o înfățișa după starea-f reală. Nisce pete informe de mucigai încă nu s'ar potrivi spre a exprima întreaga impresiune de neglijență și deteriorarea în care sunt reduse.

Nu atât incuria Direcțiunii Otomane a Domeniilor, nici nepasarea sau slăbiciunea ori venalitatea funcționarilor, pe cât sistemul de proprietate de a fi pădurile un bun comun, credem noi să redus pădurile în starea descrisă.

Baltalcicul odinioară decretat, n'a existat de cât pe hârtie; ba, ce e mai mult, nici hotarele dintre comune nu s'au cunoscut în păduri nici o-dată. Locuitorii urmau ca în timpuri archipatriarhale a usa de totalul pădurilor, după cum le convenea, adică defrișându-le pentru cultură și pășunându-le în comun, mai ales cu caprele.

Estirpatorii pădurilor,—dracii cu corne și cu barbă: caprele «adeverății Huni ai pădurilor» după cum le numește D nu de Wessely, care au făcut ruina atâtor provincii turcești și atâtor cornuri de țară din restul Europei, în cât pe unele guvername, mai cu seamă din părțile sudice ale imperiului austriac, le-au făcut să decreteze chiar omorirea lor,—erau în număr foarte mare în Dobrogea.

Dacă în anul 1884, patru ani după promulgarea codului silvic, în urmă atâtor măsuri strasnice luate de guvern, și după o sumă de pilduri zdrobitoare pentru proprietarii lor, încă să mai găseam în Dobrogea 40,400 capre, cât trebuie să fi fost numărul lor înainte resboiului din urmă și al emigrațiunilor?

«Oesterreichische Forstwesen» constată că pentru nutirea a 100 capre, pe lângă fân și altele, trebu-

iesce în sezonul de iarnă (cele cincisprezece) frunzarul de pe 60 jugăre pădure. În varstă de la 4—6 ani, aproximativ 35 Hectare, sau 14,100 Hectare arboret pentru cele 40,400 capre ce posedă județul Tulcea și Constanța ! Unde pui restul timpului și celelalte stricăciuni ca mijdrițul, muguritul etc ?

CAP. II

Starea actuală a pădurilor dobrogene.

Impărțirea administrativă a pădurilor sub Români.

Ocèlele silvice. Note geografice asupra esențelor și situațiunii solului și cimei Crescerca arberetului. Feliul esențelor. Populațiunea din județul Tulcea și cantitatea de lemne necesare.

După arătarea împrejurărilor forestiere anterioare, vom espune pe cele actuale, trecând peste timpul de un an și jumătate de ocupațiune rusească, ce nu scim să aibă altă importanță, de cât aceea de a fi sporit numărul paznicilor de păduri și de a fi modificat unele prețuri din tariful moștenit, supunând pe locuitorii la plata anuală de 10 piastri (2 lei) pentru materialul de foc.

Menționând ceea ce ni se pare mai interesant din descrițiunea pădurilor ca : pozițiune geografică, sol și climă, vom insista mai mult asupra împrejurărilor economice, aruncând o privire retrospectivă asupra administrărei lor în cel din urmă deceniu.

Încă din anul 1878, pădurile s'au împărțit în două ocèle : *Issacca* și *Babadagh*, la care mai târziu s'a adaus al treilea ocol *Silista-Nouă*, numindu-se ca șefti trei guardii generali silvici, cu un diriginte resident în Tulcea.

Ocolul întâiu se compunea din pădurile aflate în plășile Sulina, Tulcea și Macin, începând dela Picinaga pe Dunăre, până la gurile ei. Masi-vela cuprinse între așa numiții munții Grecilor și dealurile Teliței, izvórele Taiței și Părlitel, și între Dunăre, constituiau mai cu seamă grosul pădurilor.

Al doilea ocol Babadagh se compunea din pădurile aceleiași plăși, împreună cu cele de deal și de baltă din plasa Hârsova, suindu-se pe Dunăre până la Boascic. Pădurile tari începând la Topolog și coprindeând dealurile și cóstalele pâraielor Ciucurova și Bași-Punar, se întindeau peste dealurile și colnicele dumbrăvite din sudul Babadaghului, terminându-se în lacul Razelm, între Eni-sala și Jurilofca.

Ocolul al treilea în fine Silista-Nouă, se compunea din ostróvale și pădurile de baltă din plășile Medgidie și Silista-Nouă, și câte-va crânguri pe ramificațiunile și pólele Deliermanului al căror centru este Parakiof

În câteși treile océlele terenul este foarte accidentat, deluros și muntos, afară de terenul pădurilor de baltă situate pe lungul Dunărei.

Solul, ce preemina mai peste tot, este de proveniență calcărosă. Petra de var se găsește în Dobrogea mai pretutindenea în diferite grade de tărnie : De la stânca quasi oțelită, neagră-verde după dealul Parcheș, până la bolovanul neted cenusiu și gras de la Carjilar, Ai-Orman, și până la tibișirul cel mai descoherent ori blocul cel mai aspru și poros, se găsește în toate stările, sub toate denumirile și în toate culorile.

Petrile nisipoase (Sand steine) se găsește de asemenea în foarte multe locuri : când pure și ușor stratificate, ca în cariera Ali-Baba, de unde să estrage cel mai favorabil material pentru construcțiuni ; când amestecate ori străbătute ; de vine de calcar, ce le face atât de rupturii și móbile ; când în forma argilósă și atât de tari, mai cu seamă la adâncimi, că dau cel mai bun material pentru pavage.

Ca sedimente mai importante de granit — un fel de granit roș granulos — sunt cele situate de asupra satului Greci și cóstă dintre satele Rachel și Luncașița.

Petra putredă, după cum ise dice în localitate (un fel de margă verde), se găsește mai cu seamă pe cóstalele versanților Dunărei, iar în munții dela Greci și Macin, predomina rocele de gresă și șisturi.

Argilul pur se întâlnește foarte rar.

Un fel de pământ mobil, compus din argil, nisip, humus și fragmente de calcar, de culoare roșietică, din care se compune podișul dintre Sana și Cocos, coprindeând viile renumite dela Sarica și Bădila, este ca întindere mai important și mai productiv în vinuri și pometuri.

(Va urma).

INFORMAȚIUNI

Miercuri la 16 curent a sosit în portul nostru primul vapor comercial martim român, *Medea R. M. S.* aducând vre-o 40 pasageri și 800 saci cu făină pentru Constanța. Restul caricului, făină și alte mărfuri, sunt destinate pentru Constantinopole.

Capii tuturor autorităților locale și mai multe persóne de distincțiune au fost invitate pe bord de d-lu agent al vaporilor pentru orele 4 p. m., unde s'a servit șampanie. Printre persónele și familiile streine de localitate au asistat Principele Gr. Sturza, familia d-lui General Manu, d-nii generali Cantili, Rasti, Budistean, Calinescu, familia Věrnay, d-nii Refet Bey, Neuman, și Benderli, consilii turc, austro-ungar și german.

În salonul vaporului, unde a putut intra prea puțină lume, s'au ținut trei toasturi, primul de d-l Istrati prefectul județului în sănătatea Majestății sale Regelui și guvernului, al doilea de d-lu primar M. Coiciu urând din partea românilor bună sosire primului vapor comercial maritim în apele mării, și cel de al treilea de un domn strein în sănătatea d-lor M. Ghermani și Gr. Manu fundatoriți navigațiunii române.

Vaporul s'a pus în mișcare spre Constantinopole în aclamarea mulțimei de pe chei și sunetul muzicelii militare care a cântat atât la începutul serbării cât și la plecarea vaporului, marșul națiounal, *Desteaptăte Române*.

Cu iuțeala cu care vaporul mergea, cunoscătoriți navigațiunii spu-neau că nu va face de cât 15 ore până la Căstantinopole.

Intruna din seratele ordinare dela Cazinul Comunal, pentru cestiunt de administrație a balului, dirigeat de ómenii primariet, d-l M. Coiciu, primarul orașului, a fost numai puțin de cât de două ori provocat la duel de către niște domni vizitatori.

Ce ușor le vine acestor domnișori ! Ei vor să se bata cu primarul, și mai multe nu !

Anul trecut ó-dată, acum de două ori de-ó-dată. Cele multe înainte, Domnule Primar !

Locuitorii Constanței ar trebui să aleaga de primar pe un spadasin, sau consiliul comunal să dea esploatarea cazinului unei asemenea ființă, care să taie pofta tuturor diletanților de ducluri.

Martii la 20 curent, d-na **Aristița Romanescu**, artista teatrului național din București împreună cu alți artiști, va da o reprezentație teatrală în cazinul comunal.

Prima piesă ce se va juca este : **La 30 de ani**, de d-l **Mihai Polizu Micșușescu**, pentru care autorul a obținut medalia Benemerenti Cl. I.

MERSUL TRENURILOR

intre Constanța și București în legătură prin transbordare la Cernavoda cu începere de la 8/2, Iulie 1895.

SOSIRE	PLECARE	STAȚIUNI	SOSIRE	PLECARE
p.m. 3.30	—	Constanța	—	p. m. 1.05
" 2.50	p.m. 2.54	Murfatlar	p.m. 1.41	" 1.44
" 2.16	" 2.19	Medgidie	" 2.15	" 2.18
" 1.58	" 1.59	Mircea-Vodă	" 2.35	" 2.36
—	" 1.30	Cernavoda	" 3.04	" —
—	—	Transbordare	—	—
a.m. 11.17	a.m. 1.119	Borcea	" 5.00	" 5.02
" 10.51	" 1.106	Fetesci	" 5.17	" 5.32
" 10.35	" 1.037	Elena	" 5.46	" 5.48
" 10.12	" 1.014	Mărculesci	" 6.09	" 6.11
" 9.40	" 9.45	Ciulnița	" 6.28	" 6.52
" 9.20	" 9.22	Ghimpați	" 7.10	" 7.12
" 9.02	" 9.04	Dâlga	" 7.28	" 7.30
" 8.38	" 8.41	Lehliu	" 7.51	" 7.54
" 8.07	" 8.15	Serulesci	" 8.17	" 8.24
" 7.49	" 7.51	Fundulea	" 8.40	" 8.42
" 7.30	" 7.32	Brănesci	" 8.59	" 9.01
" 7.09	" 7.11	Pantelimon	" 9.20	" 9.21
" 6.54	" 6.56	Mogoșoia	" 9.34	" 9.36
—	" 6.45	București	" 9.45	" —

Martia, Joia, Sâmbăta și Dumineca este tren local pentru Cernavoda la orele 9 dimineața. Ambele trenuri sunt în legătură cu vapoarele pe Dunăre. Luni, Miercuri și Sâmbăta de sus în jos, Luni, Mercuri și Vineri de jos în sus.

Astă-seară la orele 9 1/2 a sosit din București primul tren de placere, aducând 104 persoane. Poliția fiind avizată a putut găsi loc de găzduire, cu toate că toate hotelurile sunt literalmente pline de lume.

Grâul e așa de efin din nou. Ar fi bine ca consiliul comunal să decidă scăderea prețului pâinii, care e prea scumpă și relativ de calitate destul de ordinară.

Prețul produselor s'a ridicat imediat, în urma celor petrecute. Astă-zi, Duminecă, la orele 8 s'a vândut la obor, prima calitate: orșul cu 4 lei, grâul 7.20, inul până la 12.20, secara 5 lei hectolitrul.

Astă-zi orele a p. m. d-l ministru Carp, va face în persoană o cercetare la port, unde sunt invitați negustorii.

LIBRARIA ȘI TIPOGRAFIA

„Universală“

36—Plaza Independenței—36

GR. M. GRIGORIU

36—Plaza Independenței—36

CONSTANȚA

LIBRARIA

Este asortată cu tot ce se atinge de articole de librărie; precum:

Papeterie bogat montată cărți școastice, de științe și diferite Romane în limba

ROMANA ȘI FRANCEZA

Articole de pielărie, albume de fotografii și poezii, port-notise etc. etc.

Colecțiune de diferite tablouri, cornise pentru fotografii.

JUCĂRII DE COPII ȘI PĂPUȘI.

Parfumerie și săpunuri, Note pentru Piano din țară și străinătate.

TIPOGRAFIA

Asortată cu diferite litere tăcătura cea mai modernă poate efectua ori-ce lucrare precum:

Cărți, Ziare, Afize, Registre, Adrese, Circulări, etichete, Cărți de vizită de logodnă, bilete de nuntă, și de doliu.

Deposit de tot felul de imprimate și registre necesare Domnilor perceptori, Onor. Primărilor și Epitropilor de Biserici.

LEGATORIE DE CĂRȚI

Efectuarea prompte și prețurile cât se poate de moderate.